16 Οκτωβρίου 2022

Ὁ σπόρος τοῦ θείου λόγου καὶ τὸ ἔδαφος (Καραβιδόπουλος Ἰωάννης Καθηγητής Πανεπιστημίου)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη

Ἡ παραβολὴ τοῦ Σπορέα, ἕνα ἀφυπνιστικὸ προσκλητήριο πρὸς αὐτοκριτικὴ καὶ αὐτογνωσία

Πολλὲς φορὲς ἀναρωτιοῦνται οἱ ἄνθρωποι καὶ ἀποροῦν γιὰ τὴ φαινομενικὴ ἀποτυχία τοῦ Χριστιανισμοῦ μέσα στὸν κόσμο ποὺ παρατηρεῖται ἀλλοῦ σὲ μικρὴ καὶ ἀλλοῦ σὲ μεγαλύτερη ἔκταση. Δὲν θὰ ἔπρεπε, ὕστερα ἀπὸ τὸ λυτρωτικὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ μέσα σ\’ ἕναν ἀφιλόξενο κόσμο καὶ ἐν συνέχειᾳ τῶν μαθητῶν του μέσα στὴν οἰκουμένη καὶ κυρίως ὕστερα ἀπὸ προσπάθειες καὶ πειραματισμοὺς τόσων αἰώνων, νὰ βλέπαμε σήμερα μία μεγαλύτερη ἐπίδραση τοῦ Χριστιανισμοῦ μέσα στὴν ἀνθρωπότητα καὶ μία πιὸ ἐνθαρρυντικὴ ἐφαρμογή του; Τὴν ἀπάντηση στὸ ἐρώτημα αὐτὸ μᾶς δίνει ἡ παραβολὴ τῆς Δ΄ Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ, στὴν ὁποία γίνεται λόγος γιὰ ἕνα σπορέα ποὺ τὸ ἔργο του δὲν ἀπέδωσε παντοῦ τὸν ἴδιο καρπό.

Τὸ ἔργο τοῦ σπορέα δὲν ὑπῆρξε ἐλαττωματικό. Οὔτε ὁ σπόρος χαλασμένος. Σκορπίστηκε παντοῦ πλουσιοπάροχα μὲ τὴν ἀφθονία ποὺ διακρίνει τὸν Θεό, τὸ χορηγὸ κάθε ἀγαθοῦ· κι ἀκόμη σκορπίσθηκε χωρὶς διακρίσεις ἢ προτιμήσεις. Ὡστόσο τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ἦταν ἀνάλογο πρὸς τὴ γενναιοδωρία τῆς σπορᾶς. Ἐνῶ ὁ σπόρος δόθηκε πλούσια καὶ χωρὶς διακρίσεις, δὲν ἔγινε παντοῦ δεκτὸς μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, τὴν ἴδια προθυμία, τὴν ἴδια ἀνταπόκριση. Ἔτσι, τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ἦταν παντοῦ τὸ ἴδιο ἀλλ\' ἀνάλογο μὲ τὴ δεκτικότητα καὶ ἀποδοτικότητα τῆς γῆς ποὺ τὸν δέχθηκε.

Κι ἀκόμη πρέπει νὰ παρατηρήσουμε τὰ ἑξῆς: Πρῶτα-πρῶτα οἱ τρεῖς περιπτώσεις ἀποτυχίας τῆς σπορᾶς δὲν σημαίνουν τοπικὴ ἀναλογία σὲ σχέση πρὸς τὴν ὅλη ἐπιφάνεια τῆς γῆς σὲ τρόπο ὥστε νὰ πεῖ κανεὶς ὅτι κατὰ τὰ τρία τέταρτα τὸ ἔργο τῆς σπορᾶς ἀπέτυχε καὶ καρποφόρησε μόνο στὸ ἕνα τέταρτο· ἁπλῶς περιγράφονται ὁρισμένοι λόγοι ἀποτυχίας ποὺ πρέπει νὰ βάλουν σὲ σκέψεις τὸν ἀκροατὴ ὡς πρὸς τὴν τοποθέτηση τοῦ ἑαυτοῦ του. Καὶ ἔπειτα, κάνει ἐντύπωση ἡ τεράστια καὶ θαυμαστὴ ἐπιτυχία τῆς τέταρτης περιπτώσεως: ἡ καλὴ γῆ ἀποδίδει καρπὸν «ἑκατονταπλασίονα», δηλ. ἑκατὸ φορὲς περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι θὰ περίμενε κανεὶς σὲ μία κανονικὴ καρποφορία. Συχνὰ εἴμαστε ἕτοιμοι νὰ τονίσουμε τὴν ἀποτυχία τοῦ Χριστιανισμοῦ σὲ ὁρισμένες περιπτώσεις, ξεχνώντας τοὺς λόγους ποὺ τὴν προκάλεσαν καὶ κυρίως ξεχνώντας ὅτι σὲ ἄλλες περιπτώσεις ἡ ἐπιτυχία του ὑπῆρξε ἀξιοθαύμαστη καὶ πάνω ἀπὸ κάθε μέτρο καὶ κάθε προσδοκία.

Στὸ ἀπαισιόδοξο, πλὴν ὅμως πραγματικό, ἐρώτημα μὲ τὸ ὁποῖο ἀρχίσαμε, ἡ

παραβολὴ αὐτὴ δίνει τὴν ἑξῆς ἀπάντηση:

Ἐὰν ὁ σπόρος τοῦ Χριστιανισμοῦ δὲν βλάστησε παντοῦ, ἂς μὴν ἀναζητοῦμε τὴν αἰτία οὔτε στὶς διαθέσεις τοῦ σπορέα οὔτε στὴν ποιότητα τοῦ σπόρου, ἀλλ\’ ἂς στραφοῦμε ἀλλοῦ, στὸ εἶδος τοῦ ἀγροῦ ποὺ δέχτηκε τὸ σπόρο, στὸν τρόπο ποὺ ἀνταποκρίθηκαν οἱ ἄνθρωποι στὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ, στὴν ποιότητα τῆς γῆς ποὺ ἀντιπροσωπεύει ὁ καθένας μας.

Οἱ τρεῖς κατηγορίες ἄγονου ἐδάφους ποὺ περιγράφονται στὸ κείμενό μας εἶναι δυνατὸ νὰ βρεθοῦν σὲ πολλὲς ἐκφάνσεις τῆς ζωῆς τοῦ καθενός μας. Ἄλλοτε ἀπὸ ἀμέλεια, ἄλλοτε ἀπὸ ἐπιπόλαιη καὶ χωρὶς βαθιὲς ρίζες ἀντιμετώπιση οὐσιαστικῶν πραγμάτων ποὺ σχετίζονται μὲ τὴν ἴδια τὴ ζωή μας, ἄλλοτε ἀπὸ ἀδυναμία νὰ ἀντισταθοῦμε στὴν εὐχαρίστηση τῆς στιγμῆς ἐμποδίζουμε τὴν καρποφορία τοῦ θείου λόγου μέσα μας.

Ἡ παραβολὴ αὐτὴ ἀποτελεῖ ἕνα ἀφυπνιστικὸ προσκλητήριο πρὸς αὐτοέλεγχο, αὐτοκριτικὴ καὶ αὐτογνωσία. Ἐνῶ ἐμεῖς ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ εἴμαστε ἕτοιμοι νὰ διαπιστώσουμε ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς φαίνεται νὰ ἀπέτυχε σὲ πολλοὺς ἀνθρώπους, νὰ ἐπιρρίψουμε τὴν εὐθύνη σ\’ αὐτοὺς ποὺ κακῶς τὸν ἐκπροσωποῦν, νὰ κατακρίνουμε θεσμοὺς καὶ πρόσωπα, ἡ παραβολὴ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ἐφιστᾶ τὴν προσοχή μας στὸ ἔδαφος ποὺ ἐκπροσωπεῖ ὁ καθένας μας γιὰ τὸ σπόρο τοῦ θείου λόγου. Πέρα δὲ ἀπὸ αὐτὴν τὴν αὐτοεξέταση, μᾶς μεταδίδει κι ἕναν τόνο αἰσιοδοξίας: παρὰ τὴν ἀποτυχία ὁρισμένων περιπτώσεων, ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ τελικὰ καρποφορεῖ καὶ μάλιστα μὲ τρόπο ἐκπληκτικὸ καὶ θαυμαστό, ἀποδίδοντας καρπὸ ἑκατὸ φορὲς περισσότερο ἀπὸ τὸ κανονικό. Γιὰ τὸ ἂν βρίσκεται ὁ ἄνθρωπος ὄχι στὴν καρποφόρα γῆ ἀλλὰ στὸ πετρῶδες καὶ ἄγονο ἔδαφος δὲν μπορεῖ νὰ κατηγορήσει κανέναν ἄλλον παρὰ μόνο τὸν ἑαυτό του.

Πηγή: agiazoni.gr